

Kulturutskottets yttrande

1983/84:4y

om vissa ersättningar till kyrkofonden, m. m. (prop. 1983/84:133 bil. 2)

Till finansutskottet

Genom beslut den 29 mars 1984 har finansutskottet berett kulturutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1983/84:133 om kommunalekonomiska frågor inför 1985 i vad avser bilaga 2 Kyrkliga ändamål och motion 1983/84:2689 yrkande 5.

Kulturutskottet

Under år 1984 uppbär de kyrkliga kommunerna bl. a. inkomster motsvarande 80 % av skatteunderlaget från juridiska personer. Lagreglerna härom är tidsbegränsade till år 1984. I propositionen föreslås att den kommunala beskattningen av juridiska personer skall avskaffas fr. o. m. år 1985. Förslaget beräknas medföra ett årligt inkomstbortfall för de kyrkliga kommunerna av ca 170 milj. kr. beräknat enligt 1984 års taxering.

I propositionen framhålls att, för en del kyrkliga kommuner där skatteunderlaget från juridiska personer utgör en stor andel av det totala skatteunderlaget, en sådan inkomstminskning skulle bli mycket kännbar.

Föredragande statsrådet finner det rimligt att de kyrkliga kommunerna totalt sett ges viss kompensation för det inkomstbortfall som uppkommer genom att den kommunala beskattningen av juridiska personer avskaffas. Kompensationen bör tillföras kyrkofonden. Ur fonden kan sedan utgå extra utjämningsbidrag till vissa kyrkliga kommuner efter beslut av kyrkofondens styrelse. Som riktlinjer för bedömningen av sådant bidrag bör främst gälla behovet av bidrag men övergångsvis också bortfallet av skatteinkomster från juridiska personer i resp. kyrkliga kommun.

I propositionen föreslås att kompensation utgår med 85 milj. kr. för helt år. För första halvåret 1985 bör anvisas hälften av detta belopp. Det i proposition 1983/84:100 bilaga 15 under anslaget C 3 Vissa ersättningar till kyrkofonden begärda beloppet bör därför räknas upp till 47 551 000 (5 051 000 + 42 500 000) kr. I anslutning härtill vill utskottet erinra om att riksdagen numera anvisat beloppet 5 051 000 kr. (KrU 1983/84:14, rskr 1983/84:225).

I motion 2689 (c) anförs att för vissa kyrkliga kommuner kan slopandet av den kommunala beskattningen av juridiska personer bli särskilt besvärande eftersom de kyrkliga kommunerna regelmässigt är betydligt mindre än primärkommunerna. Motionärerna anser därför att hela beloppet 170

milj. kr. bör återgå till kyrkofonden att användas dels till en ordinarie kyrkliga skatteutjämningen, dels till den extra skatteutjämning i de fall borttagande av den kommunala beskattningen av juridiska personer slår särskilt hårt. I motionen yrkas att det till kyrkofonden för nästa budgetår skall anvisas 90 051 000 kr. eller således 42,5 milj. kr. mer än vad regeringen föreslagit.

Även kulturutskottet anser att de kyrkliga kommunerna bör ges viss kompensation för det inkomstbortfall som uppkommer genom att den kommunala beskattningen av juridiska personer avskaffas. Utskottet kan dock inte tillstyrka att kompensationen blir större än den av regeringen föreslagna. Utskottet tillstyrker propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandet. Utskottet erinrar i sammanhanget om att, som förutskickats i propositionen, 1982 års kyrkokommitté (Kn 1982:05) fått i uppdrag att i sina överväganden också ta hänsyn till den nya situation som uppstår när den kommunala beskattningen av juridiska personer avskaffas. Kommittén har att utarbeta förslag om användningen av det kompensationsbelopp som förordats i propositionen (Dir 1984:11).

Utskottet tillstyrker det i propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1970:940) om kyrkliga kostnader. Förslaget till lagändring är en konsekvens av att skatteunderlaget från juridiska personer helt bortfaller.

Stockholm den 10 april 1984

På kulturutskottets vägnar
INGRID SUNDBERG

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Tyra Johansson (s), Karl Boo (c), Lars-Ingvar Sörenson (s), Tore Nilsson (m), Catarina Rönning (s), Maja Bäckström (s), Lars Ahlmark (m), Stina Gustavsson (c), Berit Oscarsson (s), Gunnar Thollander (s), Gunnel Liljegren (m), Jan-Erik Wikström (fp) och Carl-Henrik Hermansson (vpk).

Avvikande mening

Karl Boo och Stina Gustavsson (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som på denna sida börjar "Även kulturutskottet" och slutar "propositionen (Dir 1984:11)" bort ha följande lydelse:

Riksdagen har nyligen beslutat att kyrkofonden för nästa budgetår skall erhålla bidrag på grund av indragna skatteutjämningsmedel med endast 44 milj. kr. Bidraget skall därefter upphöra. Då beslut fattades om det nya skatteutjämningsystemet var avsikten att det årligen skulle utgå ett bidrag med 88 milj. kr. till kyrkofonden. Såväl 1983 års som 1984 års kyrkomöte har

ansett att statsbidraget borde utgå med detta belopp t. v. (se bl. a. KrU 1983/84:14).

Mot denna bakgrund innebär ett genomförande av det nu aktuella regeringsförslaget ytterligare ett hårt slag för de små församlingarna. Som ovan redovisats föreslås att kompensation till församlingarna – via kyrkofonden – skall utgå med endast 85 milj. kr. under år 1985, vilket är 50 % av det beräknade årliga inkomstbortfallet. Det är emellertid att märka att inkomstbortfallet beräknats enligt 1984 års taxering, och det kan därför med fog antas att förlusten för församlingarna kommer att bli större än de 85 milj. kr. som regeringens förslag innebär. Det totala inkomstbortfallet för kyrkofonden och församlingarna som i enlighet med det sagda kan uppstå kan enligt utskottets mening äventyra förutsättningarna för den skatteutjämning till förmån för små och ofta inkomstsvaga församlingar som sker över kyrkofonden. Utskottet kan på grund av det anförda inte godta regeringens förslag i oförändrat skick. Detta bör ändras i enlighet med vad som föreslås i motion 2689 (c) i här aktuell del (yrkande 5). Till kyrkofonden bör därför för nästa budgetår – utöver vad riksdagen redan har anvisat, 5 051 000 kr. – 85 milj. kr. anvisas.

